
Patarimai

By Administratorius

Published: 2008-07-24 09:43

1997 metais Liubeke susitikę Baltijos jūros šalių kultūros ministrai nutarė bendradarbiauti kultūros paveldo apsaugos srityje. Tais pačiais metais Švedijos Kultūros ministro iniciatyva pirmą kartą susitiko ir Baltijos jūros šalių kultūros paveldo specialistai, kurie praktiškai ėmė įgyvendinti bendradarbiavimą kultūros paveldo srityje. Taip buvo imta keistis informacija apie veikiančius įstatymus, poįstatyminius aktus, kultūros paveldo apsaugos politikos gaires, praktines apsaugos priemones. Tokiu būdu atsirado poreikis sukurti Kultūros paveldo monitoringo grupę bei specializuotas darbo grupes. Šių grupių vienas iš darbo rezultatų buvo tas, jog pamažu ėmė aiškėti pagrindiniai skirtumai tarp Skandinavijos šalių kultūros paveldo apsaugos sampratos ir pietų Baltijos šalyse nusistovėjusių paveldosauginių tendencijų.

Šios penkios čia pateikiamos knygos yra Švedijos metodologinė pagalba Baltijos valstybėms bei Lenkijai kultūros paveldo apsaugos srityje, nes, apsikeitus pradine informacija, paaiškėjo, jog kultūros vertybių, ypač pastatų, savininkams stinga praktinių patarimų, praktinių žinių apie medžiagas, o taip pat praktinių patarimų, pvz., kaip patiems susiremontuoti medinius langus, kaip prižiūrėti medinius pastatus, kaip nudažyti medinį namą nepakenkiant jam ir kt.

Nors šios knygos ir buvo išverstos į lietuvių kalbą dar 1997 metais, tačiau dėl įvairių priežasčių jos nebuvo publikuotos. Deja, net praėjus daugiau nei dešimčiai metų, Lietuvoje vis dar nepasirodė leidiniai su praktiniais patarimais kultūros paveldo pastatų savininkams. Todėl manome, kad šie Švedijos kultūros vertybių departamento 1997 metais pasiūlyti patarimai ir šiandien yra aktualūs, reikalingi ir pritaikomi kasdieniniame gyvenime, siekiant Lietuvoje išsaugoti kultūros vertybes.

Nuoširdžiai dėkojame Švedijos kultūros vertybių departamentui už suteiktą metodinę paramą ir rūpestį, kurį nuolat jaučiame siekdami paskleisti paveldosauginius patarimus pastatų savininkams, norintiems išsaugoti kultūros paveldą. Ypač dėkojame Hans'ui Sandstrom'ui, buvusiam Baltijos jūros šalių kultūros paveldo specializuotos Pastatų priežiūros darbo grupės pirmininkui ir Švedijos kultūros vertybių departamento specialistui, kurio dėka šiandien pateikiame šiuos praktinius patarimus. Linkime patarimus sėkmingai pritaikyti praktikoje ir apie juos informuoti kitus.

Alfredas Jomantas

Tarptautinių, ryšių su visuomene ir edukacijos skyriaus vedėjas

---

Pirmoji knyga - „Restauravimo principai, statybos technologija ir medžiagos“. Knygą sudaro straipsnių iš švedų žurnalo „Kulturmiljövård“ rinkinys. Leidinyje išspausdinti tokie kultūros paveldo ekspertų straipsniai, kaip „Apie senovės grožio išsaugojimą arba apie architekto-restauratoriaus vaidmenį“, „Viskas priklauso nuo medžių išteklių“, „Tinkamos pastatų priežiūros planavimas“, „Tradicinė statybos technika, minimalios žinios ar atspirties taškas“ (Ove Hidemark), „Konservavimo darbai“ (Ingrid Hemgren), „Konservavimas – išsaugojimo ideologija“ (Tord Andersson) „Tašyta ar pjauta mediena restauravimui?“ (Hans Ponnert, Peter Sjömar), „Medžio metai“ (Thomas Bartholin) ir kt.

[Atsisiųsti](#)

Antroji knyga - „Stogo čerpės ir čerpių stogai“. Knygoje pateikiama istorinė čerpių apžvalga, jų gamybos technologija, įskaitant molio apdorojimą, kaldinimą, džiovinimą ir deginimą, išsamiai aprašyti čerpių tipai ir jų skirtumai. Dėmesys skiriamas čerpių klojimo technikai, kuri apima visą spektrą klojimo ypatumų, o taip pat dažniausioms problemoms ir galimiems gedimams.

[Atsisiųsti](#)

Trečioji knyga - „Langai“. Pirmoje šio leidinio dalyje išsamiai aprašyta langų konstrukcijos ir stilių istorija. Antra dalis skirta langų restauravimui, kuris apima dažymą, stiklinimą, kitavimą, langų detalių suderinimą, pakenktos medienos taisymą, papildymą. Knygoje interesantai taip pat gali rasti informaciją apie naująją langų gamybą, naujus langų restauravimo metodus ir restauravimo darbų planavimą.

[Atsisiųsti](#)

Ketvirtoji knyga - „Pastatų dažymas tradiciniais dažais“. Tai knyga, kurioje pateikti praktiniai patarimai naudojant tradicinius dažus. Be bendrų patarimų knygoje taip pat pateikiama detali informacija apie aliejinius dažus, skirtus tiek išorės, tiek vidiniam dažymui, dispersinius, kalkinius ir klijinius dažus. Knygoje dėmesys taip pat skiriamas temperai iš kiaušinių ir sėmenų aliejaus bei pigmentui.

[Atsisiųsti](#)

Penktoji knyga – „Ręsti namai“. Leidinys skirtas norintiems susipažinti su rėstų pastatų priežiūra ir

---

restauravimu. Knygoje pateikta rėstų pastatų raida, parengtiniai tyrimai, rąstų ir jo apdorojimui skirtų įrankių parinkimas. Taip pat leidinyje plačiai aprašyti rėstų pastatų sienų, pamatų ir gulekšnių ypatumai, aptariamos laikančios konstrukcijos, stogas ir lubos, rėstų pastatų šildymas, izoliavimas, paviršiaus apdorojimas bei impregnavimas.

[Atsisiųsti](#)